

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na o'čnina znaša:
celoletna . . . K 3—
poluletna . . . „ 1.50
četrtna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 16. V LJUBLJANI, dne 20. marca 1908. Leto III.

Občni zbor S. K. S. Z.

Občni zbor S. K. S. Z. je dne 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih S. K. S. Z. Želeti je, da se člani občnega zbora udeležijo.

Mladost.

Začel se bo izdajati nov list za mladeniče, tako smo slišali. Ime mu bo »Mladost« in bo zelo poceni. Izhajal bo dvakrat na mesec, počenši že od aprila.

Pozdravljamo list z veseljem. Izpolnil bo vrzel v naši organizaciji. Kajti neobhodno je potrebna trdna mladeniška organizacija, vzgoja našega naraščaja k delu! Veliko preveč je mladina prepuščena sama sebi. To bridko občutimo zlasti delavci. Izneverijo se nam naši sinovi. Te poberejo nasprotniki, one zamori alkohol, drugi zopet se zanemarijo v brezbriznosti. Drugam hodijo na veselice, ker se jim pri nas večkrat ne nudi zatočišča, kjer bi se navadili resnobe ob koristnem berivu, bistrum-

nosti v poučnih kurzijah, razvedrila v dobrih leposlovnih spisih. Knižničarstvo je pri nas še zelo pomanjkljivo, spretnih in vestnih knjižničarjev malo; treba bi bilo predavanja S. K. S. Z. razširiti. Ako se na »Mladost« zasnjuje posebna organizacija, se bo to delo razdelilo in olajšalo.

Združeni bodo v »Mladosti« mladeniči iz vseh slojev. Prav je, da n. pr. dijak in delavec delata z roke v roko. To kaže resničnega demokratskega duha. Pri nas nekaterniki — hvala bodi Bogu, da jih je le pičlo številce — tako daleč še niso prišli, pa bodo s časoma morali. Slovenski dijak bodi ljudstvu izobraževalec. Ni zato tu, da bi samo profesorjem delal parado in spal z disciplinarnim redom pod zgledom. Novega duha, prožnosti, širšega obzorja in večje odločnosti je treba vsej naši mladini in nič manj tudi dijaku! Če nasprotniki delajo z ostrim orožjem, ne smemo mi z lesenimi sabljami na straži stati.

Ako bo »Mladost« vzgajala in vzpodbujala najbistroumnejše med mladeniči in jih navajala k učenju in razmišljanju, da bodo sposobni voditi kedaj naše izobraževalne, gospodarske in politične organizacije, bo vso svojo nalogo izpolnila. Ubogi kočar, ki se samo za vsakdanji kruh peha, ne rabi takega lista, drugače mladenič, ki mu še prešerni upi napolnjujejo srce in visoki načrti glavo. Tega treba osokoliti, odmeriti mu pravo pot, napeljati ga k novim resnicam. Tu imamo n. pr. telovadca! Telo uri, da mu ostane prožen duh in vedno mladostna duša. Velikega pomena je zanj telesna izurba sama, še večjega to, da pride z enakomislečimi skupaj in da se dela sploh navadi. Temu je list potreben ne samo za stvari njegove stroke, temveč tudi za splošno izobrazbo. V telovadnih odsekih so združeni mladenič-delavec, kmečki fant, dijak, meščanska mladina iz srednjih slojev. Kakor jih odsek združuje med seboj nepo-

sredno, jih bo list posredno po vsem slovenskem deželju

Zato pozdravljamo »Mladost«, jo naši delavski mladeži priporočamo in želimo, da bodi list glasnik in pripravljavec mogočne vseslovenske mladeniške zveze!

Prometna zveza.

NAZNANILO.

Vsem članom »Prometne zveze« krajna skupina Ljubljana, južna železnica, se tem potom naznanja, da je vsa vplačila društvenih mesečnih doneskov na g. Martina Novaka, Ljubljana, Dovozna cesta št. 1, pošiljati ali osebno plačevati, plačuje se pa tudi pri g. Ant. Koleša, Sv. Martina cesta št. 15, kakor tudi pri g. Peter Jernejcu, čuvaju na južni železnici št. 641. Ljubljana, 17. marca 1908.

Jakob Milavec, predsednik.

Občni zbor »Prometna zveza« krajna skupina Ljubljana, južna železnica. Ob obilni udeležbi se je vršil 14. t. m. pri Češnovarju naš občni zbor. Otvori in vodi ga dolgoletni naš veteran-predsednik Jakob Milavec, ki vzpodbuja na vztrajno delo za krščansko socialno železničarsko stanovsko združevanje. Boli ga srce, ko vidi, da protežirajo po naših ljubljanskih gospodarskih in denarnih zavodih liberalce. Osobito za Vzajemno podporno društvo velja to. Zbor protestira in naproša vodstvo S. L. S., da izvede geslo: Svoji k svojim! pred vsem v ljubljanskih naših zavodih. Tovariš Ošaben ostro graja protežiranje naših nasprotnikov v lastnih zavodih. Ožigosa podel agitacijski način soc. demokratske agitacije. Moškerc vzpodbuja na pogumno delo pri zbiranju krščanskih železničarjev. Manj plačate in več dobite pri nas, kakor pri onih, ki pravijo, da so prijatelji. Ne

Božično drevesce in svatba.

Spisal F. M. Dostojevsky. Preložil Ivo Česnik. — (Konec.)

»A s tem tu?« Julijan Mastakovič je škilil na dečka.

»A ti, dušica greš vendar lahko v dvorano,« mu je rekel.

Deček je molčal in ga gledal od tal z odprtimi očmi. Zopet se je ozrl Julijan Mastakovič previdno in zopet se je sklonil k dekletu.

»Kaj imate tu? punčko, ljubo dete?« je vprašal.

»Punčko,« je odgovorila deklica; govorila je tiho in boječe in njeno čelo se je nagubančilo.

»Punčko! Ali veste, ljubo dete, iz česa je narejena vaša punčka?«

»Ne vem,« je rekla sedaj še bolj tiho in povescila glavico.

»Ej, iz cunjic, srček. Ti, fant, pojdi v dvorano k tovarišem,« je zavpil Julijan Mastakovič in strogo pogledal dečka. Zaradi tega sta bila deček in deklica nevoljna in sta se prišla za roki in nista hotela drug od drugega.

»In veste, zakaj so vam podarili to punčko?« je vprašal Julijan Mastakovič, in njegov glas je bil vedno nižji.

»Ne vem.«

»Ker ste bili ves teden ljubko in pridno dete.«

Po tem pogovoru se je zdelo, da je Julijan Mastakovič padel v omotico, njegov glas se je tresel in je bil še tišji, ko je rekel — prej se je še prepričal, če še kdo razun dečka prisluškuje. »In ali me boste imeli radi, ljubo dete, če posetim vaše starše?«

Hotel je še enkrat poljubiti ljubo dekletce, a rdečelasi deček se je oprijel trdneje dekličine roke, ko je videl, da ima v očeh solze in iz usmiljenja je glasno zaihtel. Zato je hudo vzrojil Julijan Mastakovič.

»Vun, vun it, vun!« je vpil na dečka. »V dvorano, k svojim tovarišem.«

»Ne, tega ni potreba, prav gotovo ni potreba. Pojdite vendar proč,« je rekla deklica. »Pustite ga pri miru, pustite ga!« Prav jokala je.

Nekdo je zašumel pri vratih. Julijan Mastakovič se je prestrašil in vzravnal pokonci svoje častito telo. In še bolj kot Julijan Mastakovič se je prestrašil rdečelasi deček, pustil je deklico, se stisnil k steni in smuknil iz salona v jedilnico. Tudi Julijan Mastakovič je šel v jedilnico, da ne bi obudil pozornosti in suma. Bil je rdeč kot kuhan rak in ko se je pogledal mimogrede v zrcalu, je namrdnil obraz, kot bi ga bilo sram samega sebe. Najbrže je bil nevoljen, ker mu je bilo vroče in je bil nepotrpežljiv. Morebiti ga je neglede na njegovo solidnost in imenitnost razburil in vznejevoljil prejšnji ra-

čun na prste, da se odločil delati kot fant, ki gre za svojim ciljem, čeprav je bil njegov cilj — cilj šele v petih letih. Sledil sem poštenjakoviču v jedilnico in videl sem tu posebno komedijo. Julijan Mastakovič, ki mu je zloba sijala iz oči, je preganjal rdečelasega dečka, ki se mu je vedno umikal in ni vedel, kam bi se obrnil.

»Proč! kaj uganjaš tukaj? Proč, pravim. Tu kradeš sadje! O, ti kradeš sadje! Poberi se lump, smrkovec!«

Prestrašeni deček se je odločil k obupnemu sredstvu in zlezel naglo pod mijo. Njegov preganjalec je potegnil iz žepa v besnosti batis-tasti robc in je poskusil prepoditi otroki zipod mize, kjer je čepel v dve gubi. Opomniti moram, da je bil Julijan Mastakovič nekoliko tolst, dobro rejen, debeloličen, močan mož s trebuščkom, debelimi stegni, okrogel kot oreh, Potil se je in težko dihal. Naposled se je obnašal kot norec: tako nevoljen je bil in morebiti ljubosumen — smejal sem se na ves glas. Julijan Mastakovič se je obrnil in je bil ves zmešan in zdelo se je, da se v trenutku niti ne zaveda svoje velike oslarije. Kar je vstopil gospodar mize in si obrisal kolena in komolce. Mastakovič je hitro vrtal nos z jednim koncem robca, ki ga je držal v roki. Nekoliko čudno nas je gledal gospodar. Toda kot mož, ki pozna življenje in si vé pomagati v vsakem slučaju, je

vstrašite se njihovega nasilstva! Soc. demokratov med železničarji ne more biti toliko, kakor se vpije. Nekaj kričačev strahuje železničarje. Proti njim in odločno in možato na boj! Tovariš Milavec poda na to sledeče poročilo o izdatkih in o dohodkih krajevne skupine od 1. januarja 1907 do 29. februarja 1908: Dohodki: Prebitek od leta 1906 v gotovini 20 K 58 v, pristopnine 14 K, za mrliški sklad 11 K 40 v, za štiri koledarje za l. 1907 4 K, za 8 koledarjev za l. 1908 8 K, mesečni doneski na članarini 746 K 90 v, mesečni doneski za mrliško odpravnino 600 K 15 v, vodstvo z Dunaja je poslalo za pet slučajeve smrti 1000 K, vodstvo z Dunaja za tri člane podporo 30 K, vodstvo z Dunaja pomotoma za potne stroške 13 K 60 v, darovi za skupino 1 K 40 v, Milavec podaril skupini 5 K 65 v, vrednost inventarja: tehtnica za pisma 4 K, hektografska priprava 5 K, društveni venec s trakom 81 K, vodstvo z Dunaja je poslalo za stroške shoda v Brežicah 6 K 26 v; dohodkov skupaj 2551 K 94 v, izdatkov 2461 K 94 v, vrednost inventara 90 K. — Izdatki: Vodstvu na Dunaj se je odposlalo: mesečnih doneskov 543 K 11 v, za mrliško odpravnino 600 K 15 v, pristopnine 14 K, za mrliški sklad 11 K 40 v, za štiri koledarje za leto 1907 4 K, za osem koledarjev za l. 1908 7 K 90 v, pomotoma doposlano za potne stroške 13 K 60, poštne na račun vodstva 17 K 27 v, potni stroški za shode po deželi 46 K 8 v, potni stroški dveh odposlancev vk obč. zboru na Dunaj 34 K 8 v, mrliške odpravnine se je izplačalo 1000 K in sicer: Jakob Križaj, 9. maja 1907, Simon Tomažič, 23. junija 1907, Anton Kirschner, 26. jul. 1907, Franc Volhar, 22. avg. 1907, Ana Hahm, 14. febr. 1908, vsak 200 K, podpore po 10 K so prejeli: Jože Keršič, Jože Klander, Franc Mrak, skupaj 30 K, poštne na račun skupine se je plačalo 17 K 97 v, brzojav na državnega poslanca g. Benkoviča v Brežicah 1 K 20 v, poraba papirja in kuvert 70 v, podpora 22 članom iz društvene blagajne 107 K 90 v, potni stroški na konferenco 1. okt. 1907 na Dunaj 12 K 58 v; izdatkov skupaj 2461 K 94 vinarjev.

Začetkom leta je bilo vpisanih članov 104, med letom jih je pristopilo 38, na skupino Volčja draga se jih je odpisalo 10, med letom so umrli 3 moški in 3 ženske, med letom po pravilih izključena 2, izstop so napovedali 4, radi zaostale članarine črtanih 44 članov; skupina šteje danes 80 članov.

V odbor so izvoljeni: Predsedstvo: Jakob Milavec, nadsprevodnik, Martin Ošaben, nadsprevodnik; blagajničarji: Martin Novak, uslužbenec, Peter Jernejc, čuvaj, Anton Koleža, delovodja v skladišču; zapisnikarja: Ivan Pipp, skladiščni mojster, Franc Vičič, nadsprevodnik; odborniki: Franc Bučar, poduradnik, Jože Keršič, strojni kotlar, Simon Tomažič, poduradnik, Skender Oto, vodja svetilničarjev, Štefan Štrukelj, delavec, Matevž Kosmač, delavec v skladišču, Jakob Prestor, delavec na železnici, Anton Arko, pomožni kurjač, Pirc Jože, pomožni kurjač; pregledovalci računov: Alojzij Vizjak,

poduradnik, Ivan Turk, uslužbenec, vsi na južni železnici v Ljubljani.

Predilniško delavstvo.

Nekaj o strojih. Kaj je stroj? Stroj je železno umetno orodje, po katerem izvaja parna ali električna sila ogromno moč. Ta stroj imenujemo parni ali pa električni stroj. Stroji, na katere se prenaša moč, v svrhu izdelovanja raznih izdelkov, se imenujejo proizvodni stroji. Brez strojev bi marsikatera obrt ne bila mogoča, ali pa bi se izvrševala veliko bolj nepopolno. Iznajdba raznovrstnih proizvodnih strojev je vzrok obširnosti in različnosti industrije, ter novejši čas tudi obdelovanja zemlje in izdelovanja v kmetijsko panogo spadajočih izdelkov. Brez strojev bi človek ne mogel hitro potovati, kakor se to dogaja dandanes po železnicah in parobrodih. Trgovina bi se ne mogla povzdigniti in zadostovati potrebam, vsled tega bi nastala v posameznih krajih lakota in grozna draginja. Stroji pa tudi olajšujejo človeku njegovo delo. Osobito dvigalni stroji, ki dostikrat dvigajo grozno težo z največjo lahkoto. Edino kar je napačnega pri strojih je, da večinoma služijo kapitalizmu. Posameznih strok podjetja potrebujejo različnih izdelovanju priprojenih strojev. V predilnicah n. pr. so stroji za čiščenje bombaževine raznovrstni. Od onega, ki izbira prah, pesek in peške iz bombaža, do takozvanih »krempljev«. Dalje so stroji za vzravnavo lakenc ali »štreaki«, predpredilni in predilni stroji. Razni stroji za sukanec itd. Pri vseh teh strojih je delo zelo natančno in pri nekaterih za delavca, ki bi ne bil pazljiv, celo nevarni. Pri vseh strojih delajo po večini ženske, ki se strojev kmalu privadijo. Izdeluje se čudovito hitro in popolno. Je še mnogo dragih strojev, ki pa ne spadajo v predilnice, temveč v tkalnice. Blago, katero kupujemo za razno perilo, gre najmanj skozi trinajst strojev, da je izdelano. Da dobivamo blago po taki ceni, kakoršna je, je čudež. Vzrok: slabe plače delavcev.

Občni zbor »Tekstilnega delavstva« za Kranjsko se je vršil minolo nedeljo ob obilni udeležbi v prostorih S. K. S. Z. Otvori in vodi ga tovariš podpredsednik Zajc. Na znanje se vzame, da je odstopil prostovoljno predsednik Jeraj. Odobrita se poročili tajnika in blagajnika ter se odobri računski zaključek. Na shodu so govorili še: Moškerc, dr. Pegan, dr. Krek, Jerica Pajk in Luknar. V odboru so: Frančišek Kos, načelnik; Jerica Pajk, načelnikova namestnica; Alojzij Luknar, tajnik, Alojzij Pečnik, blagajnik; Uršula Kremžar, blagajnikova namestnica; Jožef Kos, knjižničar. Odborniki in odbornice so: Nežika Rejc, M. Zajc, Marija Eržišnik, Jakob Golmajer in Frančišek Zajc. Namestniki so: Frančišek Hočevar, Val. Dimnik, Jos. Lenaršič, Cecilija Rejc, Frančišek Brajec. Pregledniki računov so: Josip Rape, načelnik, Marija Jeras, Jožef Lužovec.

takoj vproabil priliko, da pridobi zelo čislane gosta za svoj namen.

»Tu je deček,« je rekel i nkazal na rdečelasca, »o katerem sem govoril z vami; predrznil sem se in prosil zanj vašo milost.«

»Ah,« je odgovoril Julijan Mastakovič, ker še vedno ni prišel k sapi.

»Sin guvernante mojih otrok,« je prosil dalje gospodar, »uboge žene, vdove spoštovane uradnika; in zato, Julijan Mastakovič, če je mogoče.«

»Ne, ne!« je hitro odvrnil Julijan Mastakovič. »Oprostite, Filip Aleksejevič, a to ni mogoče. Premislil sem si stvar; nobenega prostega mesta; in če bi bilo, preži že deset kandidatov, ki imajo več pravice kot on. Škoda, škoda.«

»Škoda!« je ponovil gospodar. »Deček je tih in skromen.«

Julijan Mastakovič je zategnil ustnice in zavpil: »Pravcati navihanec, kakor vidim. — Pojdi zdaj, fant! Čemu stojiš še tu? Marš, k tovarišiji!«

Ni se mogel več premagovati in je škilil vzame. Jaz se tudi nisem mogel premagovati in se mse mu smejal v brk. Julijan Mastakovič se je obrnil od mene in je vprašal gospodarja, da sem precej dobro razumel: »Kdo je mladi posebnež?« Šepetala sta med seboj in zapustila sobo in se nista brigala zame. Opazil sem, da je Julijan Mastakovič nezaupljivo migal z glavo,

ko je poslušal gospodarja. Tresel sem se od smeha, in potem sem šel tudi jaz v dvorano. Videl sem, kako je slavni mož navdušeno govoril z damo, h kateri so ga peljali, in okrog njega so stali očetje in matere in hišni gospodar in njegova soproga. Dama je držala za roko deklico, s katero je igral Julijan Mastakovič pred desetimi minutami čudno komedijo. Nепrestano je hvalil zadiviljen lepoto, talent, nežnost, vzgojo ljubkega otroka. Tako se je lizal okrog matere, ki ga je spoštljivo poslušala in komaj zadrževala solze veselja, očetove ustnice so se smehljale. Gospodar se je veselil splošne radosti. Kajti vsi gostej so se udeležili te hvale, še celo otroci se niso več igrali, da ne bi motili zabave. Vse ozračje je bilo polno spoštovanja. Pozneje sem čul, kako je prosila v izbranih besedah Julijana Mastakoviča v globočino srca ganjena mama, naj ji skaže posebno milost in počasti njeno hišo s svojim neprecenljivim obiskom. S kakšnim nehlinjenim veseljem je vsprejel Julijan Mastakovič povabilo! Gostje so se razšli na vse strani, kakor zahteva takt — in kako so se kosali, kdo bo bolj obsipal s hvalo gospoda žganjskega zakupnika in njegovo soprogo in malo deklico in posebno še Julijana Mastakoviča!

»Ali je ta gospod oženjen,« sem vprašal skoro glasno nekega znanca, ki je stal poleg Julijana Mastakoviča.

Julijan Mastakovič je zapičil vame svoj vprašujoči pogled.

Naša gorenjska delavska organizacija.

Sava. V nedeljo je bil pri nas dan, ki smo ga bili mi vsi zadovoljni. Popoldne je državni poslanec Jožef Gostinčar predaval v strokovnem društvu. Zvečer ob 8. uri pa v delavskem domu o svobodni volji. Neomejena svobodna volja bi bila za družbo pogubna. Človekova volja se nagiba raje k slabemu kot k dobremu, zato jo treba omejiti v toliko, da ne sme v slabo. Sedanje družabne razmere nam dokazujejo, da po svobodni volji mogočih, drugi le trpe. Treba je mejá, te meje nam pred vsem kaže katoliška cerkev. Socialni demokratje zamujejo svobodno voljo popolnoma, ker hočejo nasproti človeški naravi zednačiti vse ljudi. Nasprotno pa drugi zopet hočejo neomejeno osebno svobodo. V sredi med temi pa stoji krščanstvo z svojimi človeku prilagodjučimi nazori. Predsednik Janez Krivec se je zahvalil za poučljivo predavanje in prosil, da bi še prišel v naše društvo, kar nam je tudi obljubil.

Sava. V nedeljo popoldne je imelo strokovno društvo svoje mesečno zborovanje. Govoril je državni poslanec Gostinčar. V petčetrturnem govoru nam je obširno opisoval delovanje državnega zbora. Kaj se je storilo v teku zadnjega zasedanja, osobito za delavstvo. Katero stranke so delale v prid delavstva, razložil je pomen raznih predlogov, ki so jih stavili razni klubi in poslanci. Da je on stavil nekaj predlogov v korist delavstva in da je »Slovenski klub« vložil trideset predlogov. Ovrigel je neresnico, da ne more stranka delati za vse stanovce. V slovenskem klubu vlada edinost in da delajo v prid delavskega, obrtnega in kmečkega stanu. Natančno je pojasnil nujni predlog socialnih demokratov o draginji, ki je prišel pozneje v razpravo v kmetijskem odseku, pa pri tem niti referenta niso imeli navzočega. Dokazoval je, kako izžemajo judovski špekulantje kmete in delavstvo s špekulacijami z živili. Omenja tudi uspehov državnih delavcev. Pozival je zasebne delavce naj se združijo v strokovna društva, in da naj po društvih zahtevajo izboljšanja. Od države pa da se vpelje splošno zavarovanje za starost, ter zakonito zniža delavni čas in se uredi minimalna plača. Ako hočemo, da se to doseže, potrebujemo postav, ki bodo v korist delavstva. Za to se pa delavstvo ne sme med seboj kregati in zabavljati, marveč vstopiti mora v stanovske organizacije in skupaj držati. Povdarjal je, da je žalostno, ko tako manjka med delavstvom vztrajnih mož. Po končanem govoru se je govorniku zahvalil podpredsednik Krivec za poučljiv govor.

Dvorana je bila polna in smo tudi pazno poslušali ter bili hvaležni državnemu poslancu. Zagromelo je po dvorani: Živio državni poslanec in večkrat nas še obiščite! Pripomniti moramo, da je bilo na tem shodu nekoliko špijnov, pravzaprav izdajalcev. So pred shodom nekaj izzivali, med shodom pa lepo odobraval

»Ne,« mi je odgovoril znanec in se čudil moji premišljeni netaktnosti.

× × ×

Pred kratkim sem šel mimo neke cerkve. V oči mi je padlo veliko število ljudi in voz. Slišal sem govoriti o svatbi. Žalosten in mrzel dan je bil. Preril sem se skozi množico v cerkev in videl ženina: majhen, okrogel, debel, zelo napudran možic. Cepetal je semintja in skrbno vpraševal za toinono. Kmalu je zadonel klic, da so pripeljali nevesto. Ko sem se preril do spredaj, sem zagledal čudovito lepoto, ki ji je pomlad komaj razcvetela. Kako se mi je zdelo blede in žalostna in kako je bila zmedena! Oči so bile rdeče, kakor da so ravno jokale. Antična strogost potez je dajala njeni lepoti ncko resno prazničnost, a v strogosti in dostojanstvu so se lesketale otroške, nedolžne poteze. Nekaj neizrečeno naivnega, omahujočega, pomladnega je bilo v njenem obličju in se je zdelo, da prosi brez besedi prizanesljivosti.

V moji bližini so govorili, da je stara komaj 16 let. Ko sem natančno pogledal ženina, sem spoznal Julijana Mastakoviča, ki ga nisem videl že pet let. In ko sem pogledal nevesto . . . Moj Bog! Hitro sem se preril iz cerkve. Slišal sem še, kako je govorila množica, da je nevesta bogata, da ima 500.000 rubljev dote in veliko bale.

»Račun se vjema,« sem si mislil in se preril popolnoma skozi maso in stopil na cesto.

govorniku, po shodu pa nazaj jemali, kar so prej govorili. Pa bo kdo mislil, da so bili to socialni demokrati, ne, bilo je en par šlev, tovarniških privržencev, ki so toliko srečni, da malo več zaslužijo. Imenovali bi se radi liberalci in socialni demokrati, pa niso nič. Odkrito povemo, če prav malo več zaslužijo kot mi, pa nimajo toliko, da bi par krajcarjev plačali v društvo.

Da bi bilo le še več takih mesečnih zborovanj, potem imamo upanje, da tudi naši zapanci in zapeljanci pridejo do izpoznanja, da strokovno društvo dela za blagor delavstva.

Blagajnik Čebulj je poročal o stanju blagajne od zadnjega občnega zbora. Povdarja, da blagajna ugodno stoji in ko bode prihodnji letni občni zbor, da bodo povoljni računi. Od novembra je pristopilo 133 članov doma in na Bistrici. Izmed teh jih je 88 v podpornem oddelku in je njihov denar naložen v posojilnici, ga nismo nič porabili za sedanje bolnike, dasi je pri nas veliko bolnih.

Podporni oddelek, dohodkov 918 K, strokovni oddelek dohodkov 429 K 40 v. Za vstopnino in knjižice 83 K 64 v.

Pogrebna podpora 27 K 70 v. Dobiček od veselice 109 K 50 v. Izdatki: bolnikom podpore 718 K 30 v. Vdovam 120 K. Za vse društvene stroške 359 K 50 v. V hranilnico vložilo 460 K. V blagajni 31. jul. 1907 140 K 41 v, 29. febr. 1908 51 K 11 vin.

Sava. Ne vemo delavci, kaj mislijo naši gostilničarji, ali žive od samih baronov? Resnica je, da od delavcev. Delavci, delajmo tudi za delavski časopis »Našo Moč«. V savskih gostilnah nimajo nikjer našega glasila, ogibajmo se jih, saj se tudi oni nas, ne hodimo v te gostilne. Na Javorniku je vsaj eden, ki pripozna, da od delavcev živi. To je Noč. V Nočevi gostilni je na razpolago naše glasilo, pripravljamo to gostilno. Kaj pa kaj misli naš bogati Ferjan, od koga je on obogatel. Na Savi pri Jelencu je bila do sedaj delavska gostilna. Ferjan je tako skop postal, da letošnje leto še »Slovenca« nima, kaj še »Našo Moč«. V Jelenovi gostilni ni nobenega časopisa, delavci pa tudi beremo. No, če je tako, kaj pa bode, kaj pa sam kraljuje. On se ne ozira na delavstvo, delavstvo pa na njega ne. Ali razumete g. Ferjan?

Vevče. Ne morem si kaj, da bi tudi me ne stopile v vrsto dopisnikov »Naše Moči«, da bralci zvedo, kako da se godi v naši tovarni. Delamo po veliki večini na akord, reklo pa se je pri uvedbi akordnega dela, da se pod dnevno plačo ne bo plačevalo. Res je, da v nekaterih oddelkih dobro zaslužijo, nasprotno pa morajo drugi malodane zastoj delati. Vrh tega se pa še mojstri norčujejo iz njih ter jih zasmehujejo. Če se pripeti, da enkrat dobro zaslužimo, tedaj nam to očitajo. Če delavke na akordno delo zaslužimo 10 ali 11K na 14 dni, je to po mnenju mojstrov preveč. Radi tega se gredo v pisarno pritoževati, da naj se jim dá manj zaslužiti. V tej službi se v prvi vrsti odlikuje mojster Edv. Smrd. Sram nas je, da moramo pripoznati, da je ta mož rojen Slovenec in to naravnost obžalujemo, da je slovenska mati rodila delavstvu tako sovražnega človeka in to še v Ljubljani. Pa kaj bi se čudili, saj svoj čas še lastnemu očetu ni prizanesel prej, da ga je postavil na beratno palico. Oče je potem živel v naši okolici deloma od miloščine, deloma od poseta, saj se še dobijo knjige, kjer je popisano to notri: Ta sirovina ne misli drugega, kakor kje da bi pripravil kakega delavca v škodo, sam pa nima nikdar dovolj. Vodstvo tovarne se seveda ozira na njega, saj še obljubi celo, če pride delavka prosit za boljšo plačo, da bo Smrdeta vprašalo. Tako že vsaka delavka vé, da ne bo dobila nič, in da je pot prazna, če gre v pisarno. Molčale smo dolgo, toda ne moremo več, naj se zgodi, kar se hoče, me smo izrekle sodbo, da bi se le izvršila kmalu. Me smo mirne in vesele, da imamo delo, ker pa delamo pošteno, zato zahtevamo, da se nam dá toliko, da zamoremo pošteno živeti. Vodstvo naj bi se oziralo na razmere časa in tako na svoje podložne, da delavstvo ostane res v tisti normalni smeri, ki jo želi tukajšnja organizacija. Če bo pa to šlo tako dalje, potem se ni treba čuditi, če je vedno več anarhističnega duha vmes. Strokovnemu društvu pa povemo, da naj bo pripravljeno za vsak slučaj, ker mora že temu enkrat biti konec, da bi se akord trgal delavkam. Koliko prepira in koliko sovraštva je v tovarni, a vsega tega je kriv Smrd. Proč z njim, če ne bo primorano delavstvo poseči vmes. Svet bo potem sodil nas. Dalje prenašali tega suženjskega jarma ne bomo!

Idrijsko delavstvo.

Idrija. Neradi se spuščamo v politične prepire. Naš časnik ni namenjen nobenemu strankarstvu. Pa kjer so naši takorekoč ljudski, oziroma kakor se sami imenujejo delavski prijatelji, na zadnje zmago pri deželnozborski volitvi tako ponosni, kakor petelin na gnoju, zaradi tega se nam pa zdi umestno, da spregovorimo par besedi o teh navideznih delavskih prijateljih. Oni so vedno in vedno povdarjali, da kjer je nered, tam so liberalci, kjer so liberalci, tam je nered, tako je rekel neki socialnodemokratski govornik na nekem shodu v osebi g. A. Kristana. Kot pripusti delavec se še dobro spominjam teh besedi. Če bi bil imenovan govornik in njegova rezervna armada kaj boljši, in če bi imeli kaj možgan v glavi, bi morali vse drugače nastopati, a zadnji čas je pokazal, da so še veliko slabši kot liberalci, ker oni pozabijo na svojo moštost kar v eni noči. Zamenjajo svoje prepričanje kar čez noč, seveda, ako to zahteva od take armade kakšni neizkušeni »Luftpraktikant«. Če bi stopil pred naše ljudi nekdo in rekel: Mi delavci, mi davkoplačevalci smo iz te občine, dežele in države, zatorej je pomisleka vredno, ker se pri vsakem socialnodemokratskem sestanku povdarja svoj vedni »organizirajte se, organizirajte se!« In ravno ti vedno zatrjujejo, da je njihova stranka »delavska«, pa če v takih slučajih, kot je bil pri deželnozborski volitvi, malo od bližje ogledamo, pa koj vidimo, s kom imamo opraviti. Socialni demokratski govorniki so vedno povdarjali, da liberalizem umira, tem prej če umrje, tem boljši bo. In sedaj so pa tisti, ki ne verujejo v noben čudež, naredili sami velikanski čudež, namreč da so liberalizem obudili iz mrtvaškega odra. Torej oni so zdaj pristopili v njihovo družbo, tje namreč, kjer je nered, tam so socialisti, kjer so socialisti, tam je nered. Delavci, premišlujte malo te raznobarvene delavske prijatelje, in spoznali boste, da so le vaši izkoriščevalci. Jezike imajo namreč medene, sicer pa kamene. — Delavec.

Idrija. Dne 14. t. m. je zopet sklical Kristan javen shod z dnevnim redom: Delavske razmere. Kakor smo že pisali v »Naši Moči«, da smo radovedni, kaj si bo Kristan izmislil sedaj, ko se je sklenila in tudi odposlala resolucija glede na delavske razmere naše strokovno društvo, že takrat smo vedeli, da nekaj ukrene v konkurenco nam, pa Kristan naj dela kar hoče, mi ne bomo mirovali, dokler ne pride rudar do boljšega položaja. Govoril je najprvo sam. Kakor po navadi, kadar vidi, da je mala udeležba, je prva njegova beseda, pomaknite se bolj gori, tukaj je še prostor, zadaj se pa drenjate, akoravno zadaj nobenega ni. Udaril je, kakor na vsakemu shodu, po klerikalcih. Spomnil se je nekoliko še na sramotni propad kandidata deželnega zbora Etbina, ter končal. O delavskih razmerah se sami dogovorite, ako se ima kdo kaj za pritožiti, naj se sedaj. No, osebno se ni nobeden pritožil, ker vsakdo vé, da pri Kristanu ne pomaga nič se pritoževati. Potem se oglasi sodrug Štraus, da je namen, na nocojšnjem shodu se pogovoriti o onih 15%, katere dobivamo rudarji in o plači v žgalnici, ter da naj predlaga kdo, kako da naj zahtevamo iste procente. Rudar Poljanšek svetuje, da bi dobivali procente tako, kakor so nekdanj dobivali nadplačo predelavci, takoj se oglasi Kristan, da procente naj nam dajo kakor hočejo, ne bomo nič na boljšem, bodo pa geding toliko manjši. Kakor se vidi, Kristan bi najraje procente odpravil, kakor so odpravili socialni demokratje mladim rudarjem limito. Straus je omenil, da v žgalnici bi bilo najbolje, da bi zahtevali le tri plačilne razrede, ter da bi bili plačani v vsakem razredu po plači oddelska črke A. vsi delavci IV. razreda naj bi bili tudi plačani po plači z delavci III. razreda črke A. Sodrug Simon Moravec svetuje, da bi zahtevali, naj bi rudniško vodstvo pri sprejemanju fantov k delu se oziralo na dečke Idrijsčane, ker jih mnogo postopa po mestu brez dela. Takoj se zopet oglasi Kristan: veste kaj, gospodje so kunštni, zato jemljejo rajše kmečke fante k delu, ker so bolj zaručani, mestni so že bolj organizirani. Takoj je pa spet pozabil Kristan, kakšne ljudi da ima v svoji stranki, namreč le kmečke in sicer najbolj zaručane, zato se mu puste za nos voditi. Ker so videli delavci, da se ni za oglašiti k besedi nobenemu, da ga takoj Kristan pobije, se tudi ni nobeden več oglašil ter je moral sodrug Straus shod zaključiti. Sklenilo se ni nič na tem shodu, ker je Kristan že preje povedal, da je danes sklical

shod le zato, da se nekoliko pogovorimo, sklepalo da se bode šele na shodu, ki bode dne 21. marca t. l.

Tobačno delavstvo.

Občni zbor »Krajevne skupine avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« se je vršil v petek zvečer v prostorih S. K. S. Z. Zborovnje vodi in otvori predsednik Sever. Tajnično poročilo prečita g. Bratetova. Sej je bilo 9, članov ima krajevna skupina 881. Bilo je več zapornih sestankov. Blagajničarica g. Zajčeva poroča, da je bilo dohodkov l. 1906 1699 K 60 v, leta 1907 pa 6299, stroškov pa l. 1906 134 K 78 vin., l. 1907 pa na bolniških podporah 4212 K 40 v, porodniške podpore 300 K, drugi stroški 40 K 32 v. Blagajniško stanje je znašalo l. 1906 291 K 84 v; l. 1907 pa 1145 K 36 v. Pregledovalec računov g. Čatar poroča, da je pregledal račune in jih našel v najlepšem redu. Poročila se odobre. Po poročilih pozdravita občni zbor državna poslanca dr. Ev. Krek in Jožef Gostinčar. Pri volitvi odbora »Krajevne skupine« se izvolijo: Predsednik: Valentin Sever; namestnica: Terezija Bučar; blagajničarka: Frančiška Zajec; namestnica: Ivanka Brate; tajnica: Marija Blej; tajnice namestnica: Franja Ložar; odborniki in odbornice: Frančišek Bučar, Andrej Toni, Ivan Vehovec, Marija Štibil. Pregledovalci računov so: Alojzij Čatar, Ivanka Nartnik, Josip Savenz in Anton Svetek.

Rdeči bratci. Da se vzdržuje socialna demokracija le z lažmi in obrekovanjem, je znana stvar. Ti ljudje so z lažjo zvezani tako tesno, da bi brez laži niti socialne demokracije ne bilo. Poleg tega imajo pa »nerazsodno maso« (kakor je trdil Tomšik) ali z drugimi besedami, svoje pristaše nekateri »višji« za zelo zabite ljudi. »Tobačni delavec« (oprostite, da imenujemo to smetišče), št. 3 je natvezel svojim »nerazsodnim«, da so se krščanski socialci prodali vladi in da so v proračunskem odseku glasovali krščanski socialci proti znižanju delavskega časa. Resnica je ta, da je poslanec Korošec stavil zahteve, ki jih je tobačno delavstvo samo sklenilo in da so socialni demokrati na podlagi prepisane spomenice krščanskega socialnega delavstva stavili svoje predloge. Socialno demokratični Kljukec se laže, kot bi bila laž njegova obrt. To, kar je zahteval Korošec, je potem ponovil Beer. Dodamo še, da so bili s Koroščevim izvajanjem zadovoljni tudi socialni demokrati in so to tudi izjavili. Zakaj pa v listih drugače pišejo? Ker je laž mati njihove organizacije. Z ljudmi, ki resnico postavljajo na ta način na glavo, se pač ni za razgovarjati. To vé tudi vsak naš pristaš. Zato pa rdeči prijatelji raznih višjih tobačnih uradnikov, ne bodo dobili zupanja pri delavstvu s takimi, le oslom dovtetnimi lažmi.

Otročarija. Neko otroče, ki kakor je videti, potrebuje še vedno »cucelj«, se hoče v št. 3 rudečkarskega »Tobačnega delavca« norčevati iz Gostinčarja. Vsako otroče hoče imeti svojo igračko. Rdeči »fantek« pa ima za igračo svoje pristaše v tobačni tovarni, ki jim pripoveduje storijske, ki jih nikdar in nikjer ni bilo. Seveda »nerazsodna masa«, kakor se je izrazil socialno demokratični poslanec Tomšik o delavcih, vse verjame in mora verjeti. Po naše je ta »nerazsodna masa« edino le privesek socialne demokracije, ker se pusti tako »farbati«. — Kusch und schweige!

Cenjenim damam vljudno
:: naznanjam, da sem ::
otvorila na Mestnem trgu št. 11
(poleg trgovine Igljč)

**salon za damske in
:: otročje klobuke ::**

Vsled mnogoletnih izkušenj v tej stroki kakor tudi zato, ker sem si na Dunaju sama ogledala najnovejše dunajske modele, sem v stanu prevzeti vsa v to stroko spadajoča dela in popravila ter jih izvršiti solidno in po zmernih cenah.

Pričakujoč obilne naklonjenosti, se vdano priporočam

F. KOVAČ
bivša modistinja trvdke Vivod-Mozetič.

Nov modni salon.

„Naša moč“
 izhaja vsak petek.
 Cena na leto 3 krone.

Cene inseratom so:
 za male 6stopne oglase: 6 vrstic 70 v.,
 12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
 vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo:
 1 krat 9 v. petič vrsta, 2 krat 7 v. petič
 vrsta, 3 krat 5 v. petič vrsta.

Uredništvo in upravništvo
 „Naše moči“
 Kopitarjeve ulice šte. 2.

Tovarna
 za stole

Franceta Švigeljna
 na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
 izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole
 od preprostih do najfinejših po
 najnižjih cenah brez konkurence.
 Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
 stonj in franko.

Delavke in delavci pozor!
 Najcenejše
dežnike in solnčnike
 domačega izdelka
 priporoča po najnižji ceni in najboljši
 kakovosti

Josip Vidmar
 v Ljubljani
 Pred škofijo št. 19, — Stari trg št. 4.
 Prešernove ulice št. 4.
 Popravila točno in ceno.

Cene brez konkurence!

A. Lukić
 Ljubljana, Pred škofijo 19.

priporoča svojo
 veliko zalogo izgotov-
 ljenih oblek za dame,
 gospode, dečke in de-
 klice po najnižji ceni.

Solidna postrežba!

Ustnov-
 ljeno let
 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
 Podružnica Resljeva cesta št. 2
 prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
 priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
 ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
 Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
 izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
 za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH
 Edini zavod
 za kemično čiščenje obleke ter za-
 storjev, barvarija in likanje usnja
 na par

Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče
 Šelenburgove ulice šte. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

Gričar & Mejač
 Ljubljana, Prešernove ulice 9
 priporočata
 svojo največjo zalogo zgotov-
 ljenih oblek za gospode,
 dečke in otroke in

novosti v
 konfekciji za dame.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni
 trgovini:

Češnik & Milavec
 (pri Češniku)

Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovejše blago**
za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

AUSTRO - AMERICANA

Potniki v Ameriko
 Hateri želijo dobro, po ceni in
 zanesljivo potovati naj se obrnejo
 na **Simona Kmetetza**
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
 Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
 Solidno blago
 Zmerne cene